

YTTRANDE

Dnr 2025/02028

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se

Stockholm den 26 februari 2026

Betänkandet Ett datalyft mot fel, fusk och frånvaro (SOU 2025:108)

Sammanfattning

SPF Seniorena stöder flera av utredningens förslag.

5.5.6 Pensionsmyndigheten ska utreda förutsättningarna för att schablonisera beräkning av bostadskostnaden

SPF Seniorena stöder utredningens förslag att regeringen ska ge Pensionsmyndigheten i uppdrag att utreda förutsättningarna för att schablonisera beräkning av bostadskostnader inom bostadstillägg för pensionärer.

I dag bedöms att många pensionärer kan vara berättigade till bostadstillägg, men att de inte ansöker om det eller inte uppdaterar med aktuella uppgifter. Det finns med andra ord ett betydande mörkertal.

Många seniorer vittnar om att det är komplicerat att ansöka om bostadstillägg. Den som har bostadstillägg utbetalt får dessutom sällan en årlig påminnelse från Pensionsmyndigheten om att uppdatera sina inkomstuppgifter och bostadskostnader. Eftersom stort ansvar läggs på den enskilde att uppgive en lång rad uppgifter är det inte heller ovanligt att en del felaktigheter uppstår och att vissa äldre sedan drabbas av återkrav med korta tidsfrister.

En förenkling av ansökningsprocessen för bostadstillägg skulle kunna minska risken för återkrav samt säkerställa att fler pensionärer både får rätt stöd och får det från första början. Vi är därför positiva till att förenkla ansökningsförfarandet, exempelvis genom att schablonisera beräkning av bostadskostnader.

Vi ser ett behov av att Pensionsmyndigheten även i övrigt ska arbeta för att befintliga schabloner bättre anpassas till seniorers verkliga förhållanden och utgifter.

SPF Seniorena

Box 380 63, 100 64 Stockholm [Hornsgatan 172, 117 28]

Tel 08-692 32 50 info@spfseniorerna.se

Org nr 888000-2830 Pg 607678-0 Bg 5959-0182

www.spfseniorerna.se

8.6 Bred ändamålsbestämmelse med dataanalys och urval – alternativ A

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten ska få behandla personuppgifter

- om det är nödvändigt för att administrera socialförsäkringen och andra förmåner och ersättningar som enligt lag eller förordning ska administreras av myndigheterna samt
- för dataanalys och urval i syfte att förebygga, motverka och upptäcka fel i den verksamheten.

8.6.1 Den rättsliga grunden för dataanalys och urval behöver förtydligas

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att Försäkringskassans och Pensionsmyndighetens behandling av personuppgifter för att göra dataanalyser och urval i syfte att förebygga, förhindra och upptäcka fel inom sina verksamheter ska tydliggöras.

8.7.2 Ett nytt ändamål avseende förebyggande åtgärder

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att det ska införas en bestämmelse om att Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten får behandla personuppgifter om det är nödvändigt för att vidta förebyggande åtgärder för att kunna bedöma eller fastställa förmåner och ersättningar.

8.9.1 Särskilda begränsningsregler avseende vilka personuppgifter som får behandlas

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att det ska föreskrivas att Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten vid dataanalys och urval får behandla personuppgifter som respektive myndighet förfogar över eller samlar in till följd av verksamheten samt uppgifter som lämnas till myndigheterna för att fullgöra uppgiftslämnande som sker enligt lag eller förordning.

8.9.2 Särskilda skyddsregler om integritetshöjande åtgärder

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att det ska införas bestämmelser om att Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten vid personuppgiftsbehandling för att göra dataanalys och urval ska dokumentera avvägningen mellan det avsedda resultatet med åtgärden och intrånget i enskildas personliga integritet samt de metoder och sökbegrepp som används för att ta fram urval.

8.10.4 Sekretess till skydd för enskildas intressen vid förebyggande åtgärder (alternativ B)

SPF Seniorerna stöder utredningens förslag att det ska föreskrivas att sekretess gäller vid dataanalyser och urval hos Försäkringskassans och Pensionsmyndighetens verksamhet som avses i 114 kap. 8 § socialförsäkringsbalken, för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden.

I detta ärende har SPF Seniorernas förbundsordförande beslutat. Martin Engman, samhällspolitisk chef, har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också sakkunnig Anna Eriksson deltagit.

Maria Larsson
Förbundsordförande

SPF Seniorerna är en av Sveriges största ideella organisationer med närmare en kvarts miljon medlemmar i cirka 750 föreningar över hela landet, samt Sveriges äldsta seniororganisation, bildad 1939. Förbundet är partipolitiskt och religiöst obundet och organiserar alla som har någon form av pension och deras partner.